

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Військово-юридичний інститут
Кафедра загальновійськових дисциплін**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АВТОМОБІЛЬНА ТЕХНІКА
(У ТОМУ ЧИСЛІ АВТОМОБІЛЬНА ПІДГОТОВКА)»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Автомобільна техніка (у тому числі автомобільна підготовка)» здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2022.29с.

Розробник:

Дубовик Семен Олександрович – доцент кафедри загальновійськових дисциплін Військово-юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Затверджено на засіданні кафедри загальновійськових дисциплін
(протокол №1 від 31 серпня 2020 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні кафедри загальновійськових дисциплін
(протокол № 12 від 22 червня 2021 р.)
(протокол № 2 від 01 вересня 2022 р.)

Начальник кафедри – С.С. Корольов, кандидат історичних наук, доцент

Зміст

1. <i>Опис навчальної дисципліни</i>	4
2. <i>Очікувані результати навчання</i>	6
3. <i>Зміст програми навчальної дисципліни</i>	9
4. <i>Обсяг і структура навчальної дисципліни</i>	18
5. <i>Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання</i>	21
6. <i>Критерії оцінювання результатів навчання</i>	24

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Автомобільна техніка (у тому числі автомобільна підготовка)» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2020.34с.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів ЕКТС -9,0	Галузь знань – 08 «Право»	Обов'язкова
Кількість модулів: 4	Спеціальність–081 «Право»	Рік підготовки: 2020-й
Загальна кількість годин: 270	Рівень освіти – перший(бакалаврський)	Семестр
Тижневих годин: аудиторних – 2, самостійної роботи курсанта (студента) – 2		1-й
		Лекції:
		6 год.
		Практичні заняття:
		34 год.
		Самостійна робота:
		20 год.
		Види контролю:
		семестровий залік
		Рік підготовки: 2021-й
		Семестр
		2-й
		Лекції:
		6 год.
		Практичні заняття:
		34 год.
		Самостійна робота:
		20 год.
		Види контролю:
		семестровий залік
Рік підготовки: 2021-й		
Семестр		
3-й		
Лекції:		
4 год.		
Практичні заняття:		
36 год.		
Самостійна робота:		
35 год.		

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
		Види контролю:
		семестровий залік
		Рік підготовки: 2022-й
		Семестр
		4-й
		Лекції:
		8 год.
		Практичні заняття:
		32 год.
		Самостійна робота:
		35 год.
		Види контролю:
підсумковий контроль знань (іспит)		

Мета навчальної дисципліни – надати курсантам (студентам) знання про призначення, характеристику та будову автомобіля, правила дорожнього руху і основи безпеки руху, володіє практичними навичками організації експлуатації та технічного обслуговування автомобіля, може виявити несправності в системах, вузлах та агрегатах автомобіля, здатний своєчасно оцінити застосування автотранспортних засобів в різних умовах клімату, погоди, видимості та дорожньої обстановки та попередити пригоду.

Завдання навчальної дисципліни полягає в формуванні цілісного комплексу компетентностей фахівця у відповідності до вимог освітньо-професійної програми.

Навчальна дисципліна належить до обов'язкових освітніх компонент освітньо-професійної програми.

Кореквізити: При вивченні навчальної дисципліни курсант (студент) повинен вивчати супутні навчальні дисципліни «Адміністративне право та адміністративне судочинство», «Логіка», «Статути Збройних Сил України та їх практичне застосування (у тому числі стройова підготовка)».

Постреквізити: Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні навчальних дисциплін «Загальна тактика» та «Інженерна підготовка».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання з навчальної дисципліни:

РН НД 1.1	Знати призначення, розташування, будову, принцип дії агрегатів, складових одиниць, механізмів і систем автотранспортних засобів
РН НД 1.2	Розуміти схему електрообладнання автомобіля
РН НД 1.3	Знати причини виникнення несправностей, способи їх виявлення та усунення;
РН НД 1.4	Розуміти особливості користування експлуатаційними матеріалами (паливо, оливи, мастила, електроліт, антифриз та інше);
РН НД 1.5	Знати технічні можливості та інструкцію з експлуатації ТЗ
РН НД 2.1	Застосовувати правила дорожнього руху;
РН НД 2.2	Знати правила перевезення вантажів (в т.ч. небезпечних, негабаритних), порядок і умови перевезення пасажирів і багажу;
РН НД 2.3	Розуміти можливі причини дорожньо-транспортних пригод та способи їх запобігання;
РН НД 2.4	Аналізувати дорожні умови та визначати особливості керування автомобілем у складних дорожніх умовах
РН НД 2.5	Застосовувати Законодавство України про автомобільний транспорт і дорожній рух;
РН НД 2.6	Аналізувати автотранспортне право з метою організації роботи щодо забезпечення безпеки дорожнього руху.
РН НД 2.7	Розуміти правові основи і відповідальність за порушення правил дорожнього руху, правил експлуатації транспортного засобу, завдання матеріальної шкоди та шкоди навколишньому середовищу
РН НД 3.1	Знати основи керування автотранспортними засобами;
РН НД 3.2	Застосовувати знання щодо професійної етики та професійної культури водіння
РН НД 3.3	Оцінювати характер впливу кліматичних умов (дощ,

	туман, ожеледиця та інше) на безпеку руху;
РН НД 3.4	Розуміти особливості прийомів керування автомобілем.
РН НД 3.5	Розуміти порядок буксирування автомобіля та дотримання вимог безпеки.
РН НД 3.6	Застосовувати знання для безпечного керування ТЗ у різних експлуатаційних умовах;
РН НД 3.7	Демонструвати уміння оцінки дорожньо-транспортної ситуації та прогнозувати їх розвиток
РН НД 3.8	Демонструвати знання правил надання першої допомоги потерпілим під час дорожньо-транспортних пригод;
РН НД 3.9	Знати вимоги нормативних актів про охорону праці та навколишнього середовища
РН НД 4.1	Знати порядок проведення технічного обслуговування транспортного засобу.
РН НД 4.2	Знати терміни і обсяги робіт (технологію) ТО, міжремонтні норми пробігів,
РН НД 4.3	Застосовувати знання при виконанні робіт з ТО і ремонту ТЗ;
РН НД 4.4	Знати будову, правила експлуатації і технічного обслуговування причепів;
РН НД 4.5	Застосовувати знання правил безпечного ведення робіт, пожежної безпеки та санітарії під час технічного обслуговування автотранспортного засобу та під час експлуатації;
РН НД 4.6	Знати норми витрат пального і мастильних матеріалів;
РН НД 4.7	Знати вимоги по веденню облікової документації на ТЗ та спецагрегати;
РН НД 4.9	Розуміти заходи ефективної експлуатації ТЗ, що забезпечують економне витрачання моторесурсів та пального;
РН НД 4.10	Володіти теоретичними знаннями щодо введення автомобілів до експлуатації та приведення їх у готовність до використання за призначенням.
РН НД 4.11	Знати порядок використання вантажних, спеціальних та легкових автомобілів
РН НД 4.12	Розуміти особливості використання автомобільних базових шасі озброєння та військової техніки
РН НД 4.13	Розуміти організацію збереження військової автомобільної техніки і гусеничних тягачів;
РН НД 4.14	Розуміти планування ремонту військової автомобільної

	техніки і гусеничних тягачів;
РН НД 4.15	Застосовувати систему ремонту, види і методи ремонту автомобільної техніки і гусеничних тягачів і їх агрегатів;
РН НД 4.16	Демонструвати знання організації внутрішньої служби у парку
РН НД 4.17	Знати правила зберігання автотранспортних засобів на відкритій стоянці і в гаражі;
РН НД 4.18	Оцінювати якісний стан військової автомобільної техніки і гусеничних тягачів;
РН НД 4.19	Аналізувати основні документи врахування та звітність про наявність, рух та якісний стан автомобільної техніки і гусеничних тягачів та майна у частині;
РН НД 4.20	Знати порядок організації обліку та оформлення шляхових документів

Навчальна дисципліна забезпечує формування у курсантів (студентів) загальних і спеціальних компетентностей та набуття програмних результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Військова юстиція», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальних компетентностей:

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК1.8. Здатність правомірно застосовувати фізичну силу, спеціальні засоби та зброю, засоби зв'язку та заходи власної безпеки, переносити різнопланові фізичні навантаження, обслуговування та експлуатацію озброєння й техніки.

Програмних результатів навчання:

ПРН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

ПРН 1.8. Демонструвати навички бойової підготовки, правомірного застосування фізичної сили, спеціальних засобів, зброї та техніки, засобів зв'язку, заходів власної безпеки, виконання фізичних вправ відповідно до встановлених нормативів.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1

Модуль 1. Будова автомобіля

Автомобільна техніка - засіб мобільності військ. Історія розвитку автомобілебудування. Автомобілебудування на Україні. Автомобільна техніка, як засіб мобільності військ, що забезпечує їх високу рухомість та маневреність.

Загальна будова автомобіля. Класифікація автомобільного рухомого складу. Загальна будова автомобіля. Призначення, розміщення та взаємодія основних груп механізмів і систем автомобіля. Основні технічні характеристики автомобілів, що вивчаються, тип двигуна, його потужність, число місць, швидкість, колісна формула. Переваги і недоліки автомобілів з дизельними двигунами в порівнянні з карбюраторними.

Будова двигуна та його робота. Загальна будова чотиритактного двигуна внутрішнього згорання. Схема одноциліндрового чотирьохтактного двигуна. Системи та механізми карбюраторних та дизельних двигунів. Принцип дії, робочий цикл та індикаторна діаграма чотиритактного ДВЗ. Технічна характеристика двигунів. Призначення, будова, взаємодія, кривошипно-шатунного механізму. Призначення, будова, взаємодія газорозподільчого

механізму. Переваги багаточиліндрового двигуна, кріплення його на автомобілі. Коротка технічна характеристика двигунів.

Несправності КШМ та ГРМ та способи їх усунення.

Система охолодження двигуна. Необхідність охолодження ДВЗ. Призначення, види систем охолодження двигунів, їх загальна будова і принцип дії. Загальна будова вузлів системи рідинного охолодження. Охолоджувальні рідини. Робота системи охолодження. Несправності системи охолодження, їх ознаки, причини та способи усунення. Перевірка справності термостату. Наслідки перегріву та переохолодження двигунів. Загальна будова вузлів повітряного охолодження.

Система змащування двигуна. Призначення змащування. Загальна будова вузлів системи змащення двигуна та їх призначення. Способи подачі масла до поверхонь тертя деталей. Очистка і охолодження масла. Вентиляція картера.

Будова і практичне вивчення на двигунах комбінованої системи змащування. Моторні і трансмісійні масла, їх основні якості. Несправності системи змащування, їх ознаки, причини та способи усунення.

Система живлення двигуна. Призначення і загальна будова системи живлення карбюраторного двигуна. Процес карбюрації. Найпростіший карбюратор. Найпростіший карбюратор. Його схема і принцип дії. Режим роботи двигуна. Вимоги до складу пальної суміші для роботи двигуна на різних режимах. Призначення, устрій і робота системи живлення двигуна. Несправності систем живлення і способи їх усунення.

Електрообладнання автомобіля. Джерела електричної енергії. Споживачі струму (прилади пуску двигуна, контрольно-вимірювальні прилади, система освітлення і сигналізації). Загальна будова електрообладнання автомобіля. Призначення, будова і принцип дії акумуляторної батареї. Приведення акумуляторних батарей у робочий стан. Призначення, будова і принцип дії генератора. Будова і робота стартера, його установка на двигуні. Призначення і загальна будова батарейної системи запалювання. Принцип дії батарейної системи запалювання.

Силова передача автомобіля. Призначення та типи силової передачі. Схема передачі крутного моменту від двигуна до ведучих коліс. Складові частини силової передачі, їх призначення, загальна будова, принципи дії. Призначення, устрій і робота зчеплення автомобіля. Призначення, устрій і робота коробки передач. Несправності зчеплення та коробки передач Карданна передача. Головна передача. Диференціал, півосі, привідні вали. Несправності трансмісії, при наявності яких забороняється експлуатація автомобілів.

Рульове керування автомобіля. Призначення та загальна будова рульового керування. Схема повороту автомобіля. Класифікація рульового керування за принципом дії, типом рульового механізму і рульового приводу. Рульовий механізм, його призначення, тип, передавальне число. Будова і принцип дії рульового механізму. Рульова трапеція. Будова і принцип дії рульового приводу.

Характерні несправності рульового керування. Їх ознаки, методика виявлення, способи усунення.

Гальмівні системи автомобіля. Призначення, типи, загальна будова, розміщення і принцип дії гальмівної системи. Конструкція і робота гальмівних механізмів. Будова і принцип дії головного і робочих гальмових циліндрів вакуумного підсилювача і розподільного приводу гальм, регуляція тиску. Стоянкове гальмо.

Характерні несправності гальмівних систем, їх ознаки, причини та способи усунення.

Ходова частина автомобіля. Призначення, будова і принцип дії механізмів ходової частини. Типи підвісок. Призначення, будова і принцип дії ресор та амортизаторів. Будова і принцип дії шарнірів рівних кутових швидкостей. Пневматичні шини, типи і призначення. Причини прискореного зношування шин.

Модуль 2.

Модуль 2. Правила дорожнього руху

Загальні положення, терміни та визначення. Закон України „Про дорожній рух”. Загальна структура і основні вимоги ПДР. Терміни та визначення, що містять ПДР.

Вимоги до учасників дорожнього руху. Обов’язки водіїв транспортних засобів. Права водіїв транспортних засобів. Рух транспортних засобів із спеціальними сигналами. Обов’язки водіїв, причетних до дорожньо-транспортної пригоди. Обов’язки пішоходів. Права пішоходів. Обов’язки і права пасажирів. Обов’язки водіїв щодо забезпечення безпеки руху транспортних засобів оперативних, а також дорожньо-експлуатаційних служб. Обов’язки та права пішоходів і пасажирів щодо забезпечення безпеки руху й особистого життя, правила поведінки для пішоходів і пасажирів.

Вимоги до водіїв велосипедів, мопедів, гужового транспорту та погоничів тварин. Розміщення транспортних засобів на проїзній частині. Небезпечні наслідки порушення вимог до руху велосипедів, мопедів, гужового транспорту і прогону тварин.

Регулювання дорожнього руху. Дорожні знаки. Дорожня розмітка. Світлофори. Сигнали регулювальника.

Дорожні знаки та їх характеристика. Дорожні знаки та їх значення в загальній системі організації дорожнього руху, їх класифікація. Попереджувальні знаки. Призначення. Правила встановлювання знаків. Назва кожного знака, його значення та зона дії.

Знаки пріоритету. Призначення, назва кожного знаку, місце встановлення, зона дії. Вимоги до водія, який наближається до ділянки дороги з встановленим знаком. Таблички, що застосовуються чи можуть застосовуватись зі знаками пріоритету. Наслідки порушення вимог знаків пріоритету.

Заборонні знаки. Призначення, назва кожного знака, місце становлення, зона дії. Таблички, що застосовуються чи можуть застосовуватись із заборонними знаками. Вимоги до водія, який наближається до ділянки дороги з

встановленим заборонним знаком. Винятки, обумовлені правилами. Наслідки порушення вимог заборонних знаків.

Наказові знаки. Призначення, назва кожного знака, місце встановлення, зона дії, вимоги і винятки, обумовлені Правилами. Таблички, які можуть застосовуватись з наказовими знаками. Наслідки порушення вимог наказових знаків.

Інформаційно-вказівні знаки. Призначення, назва кожного знака, місце встановлення, зона дії, вимоги і винятки, обумовлені Правилами.

Знаки сервісу. Призначення. Назва кожного знаку, місце встановлення. Таблички, які застосовуються із знаками сервісу Таблички, які можуть застосовуватись з інформаційно-вказівними знаками. Про що інформує чи на що вказує знак водієві, який наближається до ділянки дороги з тим чи іншим знаком.

Дорожня розмітка та дорожнє обладнання. Дії водіїв відповідно до вимог розмітки. Огородження, світлове сигнальне обладнання, направляючі пристрої, попереджувальні світлові тумби та інше обладнання.

Регулювання дорожнього руху за допомогою світлофорів і сигналів регулювання. Регулювання руху транспортних засобів і пішоходів світлофорами. Значення сигналів регулювальника для учасників дорожнього руху. Дії учасників дорожнього руху відповідно до сигналів регулювальника.

Попереджувальні сигнали. Види і призначення попереджувальних сигналів. Правила подачі сигналів. Попереджувальні сигнали світловим обладнанням транспорту.

Фактори та обставини, що впливають на безпеку руху. Початок руху і зміна його напрямку. Розташування транспортних засобів на дорозі. Швидкість руху. Безпечні – дистанція, інтервал, зустрічний роз'їзд. Обгін та порядок його здійснення. Зупинка і стоянка.

Проїзд перехресть. Види й ознаки перехресть. перехрестя. Правила проїзду на регульованих перехрестях. Правила проїзду нерегульованих перехресть. Небезпечні наслідки порушення правил проїзду перехресть.

Переваги маршрутних транспортних засобів. Проїзд пішохідних переходів. Переваги маршрутних транспортних засобів. Проїзд пішохідних переходів.

Особливі умови руху. Правила користування зовнішніми світловими приладами. Буксирування транспортних засобів. Рух через залізничний переїзд. Буксирування і експлуатація транспортних засобів. Навчальна їзда. Рух транспортних засобів у колонах. Рух у житловій та пішохідній зоні. Рух по автомагістралях і дорогах для автомобілів. Рух по гірських дорогах. Міжнародний рух.

Перевезення людей та вантажу. Перевезення людей. Правила завантаження транспортного засобу й умови розміщення вантажу. Умови перевезення вантажу. Небезпечні наслідки порушення правил перевезення людей та вантажу.

Номерні, розпізнавальні знаки. Написи і позначення. Реєстрація (перереєстрація) транспортних засобів і причепів у Державтоінспекції. Номерні знаки і написи, які обов'язкові для механічних транспортних засобів. Небезпечні наслідки порушення вимог до стану номерних і розпізнавальних знаків, надписів і позначень.

Технічний стан і обладнання транспортних засобів. Загальні вимоги до технічного стану транспортних засобів. Умови, під час яких експлуатація транспортних засобів забороняється. Небезпечні наслідки порушення вимог до технічного стану та обладнання транспортних засобів.

Медичне забезпечення безпеки дорожнього руху. Особливості та структура дорожньо-транспортного травматизму. Загальні поняття про першу долікарську допомогу особам, які потерпіли при нещасних випадках або дорожньо-транспортних пригодах. Заходи безпеки під час надання першої долікарської допомоги потерпілим. Правила поведження з потерпілими. Послідовність дій під час надання першої долікарської допомоги потерпілим у ДТП. Перша медична допомога. Послідовність дій по наданню першої медичної допомоги потерпілим у ДТП.

Законодавство України для водія. Окремі питання організації дорожнього руху, що потребують узгодження з Державтоінспекцією.

Штрафи за порушення правил дорожнього руху. Основні нормативно-правові акти для водія. Процесуальні норми і специфіка справ про ДТП

Типові дорожньо-транспортні ситуації. Розгляд типових дорожньо-транспортних ситуацій з використанням технічних засобів, макетів, стендів. Виконання комплексних завдань з програмованого навчального матеріалу.

Модуль 3.

Модуль 3. Основи безпеки дорожнього руху.

Основні поняття та завдання розділу дисципліни. Зміст і завдання розділу. Аналіз аварійності на автомобільному транспорті в Україні, за кордоном і у військах. Навчання безпеці водіння – прикладна наука. Основні поняття керування автомобілем, основи стратегії і тактики керування.

Механізми і причини виникнення дорожньо-транспортних пригод. Значення складових систем „ водій – автомобіль – дорога - середовище” у виникненні дорожньо-транспортної пригоди (ДТП) та тяжкості наслідків. Складові надійності водія. Психофізіологічні основи діяльності водія.

Керування та безпека автомобіля. Стійкість машини (у динаміці). Причини заносу та перекидання. Безпечний обгін. Правила водіння на підвищених швидкостях. Характеристики динаміки машини, що визначають активну безпеку.

Експлуатаційні властивості автомобіля. Поняття про конструктивну безпеку автомобіля. Сили, що діють на автомобіль під час прямолінійного руху, розгону і гальмування, на поворотах. Центр ваги та його вплив на стійкість автомобіля, швидкість і прискорення. Гальмування автомобіля. Зупиночний і гальмовий шлях.

Дорожні умови та особливості керування автомобілем у складних дорожніх умовах. Класифікація автомобільних доріг. Вплив дорожніх умов на безпеку руху. Дії водія під час заносу автомобіля.

Система регулювання тиску повітря в шинах. Тримач запасного колеса. Лебідка. Коробка відбору потужності. Передпусковий підігрівач двигунів.

Методи прищеплення навичок безпечного керування автомобілем. Ситуаційне навчання. Прогнозування дорожньо–транспортної ситуації. Параметри транспортного потоку. Маневрування. Рух у транспортному потоці.

Основи автотранспортного права та організація роботи щодо забезпечення безпеки дорожнього руху. Закон України „ Про дорожній рух”. Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні. Класифікація пригод з автомобільною технікою. Положення діючих керівних документів, що визначають заходи щодо запобігання пригод з автомобільною технікою.

Модуль 4.

Модуль 4. Організація експлуатації автомобільної техніки.

Організація експлуатації автомобільної техніки. Порядок використання машин. Технічне обслуговування машин. Види і періодичність ТО. Контроль за технічним станом і експлуатацією машин. Постійні парки. Польові парки. Внутрішній порядок в парку. Порядок виходу та повернення машин. Планування та облік експлуатації машин. Порядок оформлення шляхових документів. Правила пожежної безпеки в парка

Роботи, що виконуються під час технічного обслуговування машин. Призначення комплекту інструменту водія. Правила користування комплектом інструменту водія.

Зміст, методика і послідовність виконання робіт під час технічного обслуговування № 1 (ТО-1). Ознайомлення з порядком проведення ТО-2, сезонного обслуговування (СО-1), регламентованого технічного обслуговування (РТО).

Технічне обслуговування системи охолодження. Технічне обслуговування системи мащення. Технічне обслуговування систем живлення. Технічне обслуговування вузлів трансмісії. Технічне обслуговування ходової частини автомобіля. Технічне обслуговування гальмівних систем

Конструктивні особливості спеціального обладнання автомобілів ЗІЛ-131 та КамАЗ-4310 КамАЗ-740. Система регулювання тиску повітря в шинах. Тримач запасного колеса. Лебідка. Коробка відбору потужності. Передпусковий підігрівач двигунів.

Введення автомобілів в експлуатацію та приведення їх у готовність до використання за призначенням. Загальні положення з експлуатації автомобільної техніки. Прийом автомобільної техніки та закріплення її за особовим складом.

Зберігання та транспортування автомобілів. Загальні поняття про зберігання та транспортування автомобілів. Матеріали, що застосовуються під час консервації автомобілів. Спеціальна підготовка та утримання машин на зберіганні. Знімання зі зберігання та підготовка автомобілів до використання. Підготовка автомобілів до транспортування автомобільним, залізничним, водним та повітряним транспортом.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

№ з/п	Теми навчальної дисципліни	Усього годин	Аудиторні заняття	Аудиторні заняття/контактні/ (кількість годин)				Самостійна робота
				Лекції	Групові заняття	Семінарські заняття	Контрольні заняття (роботи)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Модуль 1 Будова і експлуатація автомобілів							
2.	Тема 1.1.Автомобільна техніка - засіб мобільності військ	2	2	2				
3.	Тема 1.2.Загальна будова автомобіля.	6	4	4				2
4.	Тема 1.3 Механізми двигунів.	6	4		4			2
5.	Тема 1.4 Система охолодження двигуна.	4	2		2			2
6.	Тема 1.5 Система змащування двигуна.	4	2		2			2
7.	Тема 1.6 Система живлення двигуна.	3	2		2			1
8.	Тема 1.7 Електрообладнання автомобіля.	6	4		4			2
9.	Контрольна робота.	3	2				2	1
10.	Тема 1.8 Силова передача автомобіля.	9	6		6			3
11.	Тема 1.9 Рульове керування автомобіля.	3	2		2			1
12.	Тема 1.10 Гальмівні системи автомобіля.	3	2		2			1
13.	Тема 1.11 Ходова частина автомобіля.	8	6		6			2
14.	Контрольна робота.	3	2				2	1
15.	<i>Разом</i>	60	40	6	30	0	4	20
16.	Модуль 2 Правила дорожнього							

№ з/п	Теми навчальної дисципліни	Усього годин	Аудиторні заняття	Аудиторні заняття/контактні/ (кількість годин)				Самостійна робота
				Лекції	Групові заняття	Семінарські заняття	Контрольні заняття (роботи)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	руху							
17.	Тема 2.1 Загальні положення, терміни та визначення.	6	4	4				2
18.	Тема 2.2 Вимоги до учасників дорожнього руху.	9	6	2	4			3
19.	Тема 2.3 Регулювання дорожнього руху.	3	2		2			1
20.	Тема 2.4 Дорожні знаки та їх характеристика.	18	12		12			6
21.	Тема 2.5. Дорожня розмітка та дорожнє обладнання .	3	2		2			1
22.	Тема 2.6. Регулювання дорожнього руху за допомогою світлофорів і сигналів регулювання.	3	2		2			1
23.	Тема 2.7 Попереджувальні сигнали.	3	2		2			1
24.	Тема 2.8 Фактори та обставини, що впливають на безпеку руху.	12	8		6	2		4
25.	Контрольна робота.	3	2				2	1
26.	Тема 2.9 Проїзд перехресть.	4	2		2			2
27.	Тема 2.10 Переваги маршрутних транспортних засобів. Проїзд пішохідних переходів.	4	2		2			2
28.	Тема 2.11 Особливі умови руху.	16	8		8			8
29.	Тема 2.12 Перевезення людей та вантажу.	4	2		2			2
30.	Тема 2.13. Номерні, розпізнавальні знаки. Написи і позначення.	4	2		2			2
31.	Тема 2.14 Технічний стан і обладнання транспортних	4	2		2			2

№ з/п	Теми навчальної дисципліни	Усього годин	Аудиторні заняття	Аудиторні заняття/контактні/ (кількість годин)				Самостійна робота
				Лекції	Групові заняття	Семінарські заняття	Контрольні заняття (роботи)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	засобів.							
32.	Тема 2.15 Медичне забезпечення безпеки дорожнього руху.	4	2	2				2
33.	Тема 2.16 Законодавство України для водія.	4	2	2				2
34.	Тема 2.17 Типові дорожньо-транспортні ситуації.	28	16		14	2		12
35.	Контрольна робота.	3	2				2	1
36.	<i>Разом</i>	135	80	10	62	4	4	55
37.	Модуль 3. Основи безпеки дорожнього руху							
38.	Тема 3.1 Основні поняття та завдання розділу дисципліни.	4	2	2				2
39.	Тема 3.2 Механізми і причини виникнення дорожньо-транспортних пригод.	4	2	2				2
40.	Тема 3.3 Керованість та безпека автомобіля.	4	2		2			2
41.	Тема 3.4 Експлуатаційні властивості автомобіля.	4	2		2			2
42.	Тема 3.5 Дорожні умови та особливості керування автомобілем у складних дорожніх умовах.	6	4		2	2		2
43.	Тема 3.7 Методи прищеплення навичок безпечного керування автомобілем.	4	2		2			2
44.	Тема 3.8 Основи автотранспортного права та організація роботи щодо забезпечення безпеки дорожнього руху.	4	2			2		2

№ з/п	Теми навчальної дисципліни	Усього годин	Аудиторні заняття	Аудиторні заняття/контактні/ (кількість годин)				Самостійна робота
				Лекції	Групові заняття	Семінарські заняття	Контрольні заняття (роботи)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
45.	Контрольна робота.	5	2				2	3
46.	<i>Разом</i>	35	18	4	8	4	2	17
47.	Модуль 4. Організація експлуатації автомобільної техніки							
48.	Тема 4.1 Організація експлуатації автомобільної техніки.	8	4	4				4
49.	Тема 4.2 Технічне обслуговування автомобілів.	20	12		10	2		8
50.	Тема 4.3 Введення автомобілів в експлуатацію та приведення їх у готовність до використання за призначенням.	4	2		2			2
51.	Тема 4.4 Зберігання та транспортування автомобілів.	4	2		2			2
52.	Контрольна робота.	4	2				2	2
53.	<i>Разом</i>	40	22	4	14	2	2	18
54.	Екзамен							
55.	Усього годин / кредитів ECTS	270	160	24	114	10	12	110

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Загальна тактика» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

контроль якості засвоєння курсантами (студентами) програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування; виконання тестових

завдань, тактичних та розрахунково-графічних завдань, нормативів з тактичної підготовки; розроблення бойових документів; підготовка і захист реферату за ініціативи курсанта (студента), контрольна робота тощо;

контроль якості засвоєння курсантами студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводяться наприкінці модулів (контрольні роботи).

За результатами практичних занять із кожного з модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка – 7,5 балів), в свою чергу, середньоарифметична кількість балів з усіх модулів (максимальна оцінка – 15 балів) включається до підсумкової оцінки знань за семестр.

Протягом семестру курсанти (студенти) виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу протягом семестру – 5.

Формою семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якої курсант (студент) отримує залік, становить 10 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни є іспит, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в формі тестування та виконання практичного завдання. Курсант (студент) допускається до екзамену у разі отримання заліку за результатами семестрового контролю за попередній семестр та отримання мінімальної оцінки результатів поточного контролю та самостійної роботи у семестрі в якому передбачений підсумковий контроль не менше 10 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання курсантів на заключному етапі їх навчання і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді іспиту в термін, встановлений графіком навчального процесу

та в обсязі навчального матеріалу, визначеному програмою навчальної дисципліни.

Форма проведення контролю – комбінована (тестові завдання закритої форми за модулем 2 та тестові завдання відкритої форми - 2 теоретичних питання за модулями 1,3,4).

Зміст і структура контрольних завдань, залікових білетів та критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Розподіл балів між тестами закритої та відкритої форм.

Тестове завдання закритої форми містить 20 запитань одиничного вибору різного рівня складності. За кожен правильну відповідь нараховується 2 бали. За максимальну кількість правильних відповідей нараховується 40 балів.

Якщо отримано “незадовільно” (0 балів) за відповіді на теоретичні питання або менше ніж 18 балів на закриті тести – оцінка за іспит - «незадовільно».

Підсумки педагогічного контролю проставляються в відомості по накопичувальним принципам за кожний модуль максимальна кількість балів - 10. Курсант може набрати за 4 модулі 40 балів , решту 60 балів можливо отримати на підсумковому контролі. З них: 40 балів - на тестових завданнях та 20 балів на теоретичних питаннях.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

	Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Модуль № 4	Підсумковий контроль	Підсумкова оцінка знань
					Іспит	
Поточний контроль на практичному занятті, СЗ та самостійна робота курсантів (студентів)	max 5	max 5	max 5	max 5	max 60	max 100
Поточний контроль (Контрольна робота)	max 5	max 5	max 5	max 5		
Всього за модуль:	max 10	max 10	max 10	max 10		

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному у занятті та оцінка самостійної роботи курсанта (студента)	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
Поточний контроль (Контрольна робота)	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Результати опрацювання матеріалу високі, але незначна кількість несуттєвих помилок.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Іспит	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі
	55	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури і знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
		навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших із них за допомогою викладача
	0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮАУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		1 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно - правові акти:

1. Постанова КМ України "Про Правила дорожнього руху"

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-п#Text>

2. Закон України "Про дорожній рух "

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>

3. Кримінальний кодекс України

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

5. Постанова КМ України «Про затвердження Типової навчальної програми підготовки та перепідготовки водіїв транспортних засобів» від 2 березня 2010 р. № 229.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/229-2010-п#Text>

6. Інструкція з питань діяльності підрозділів дорожньо-патрульної служби Державтоінспекції МВС, затверджена Наказом №111 27.03.2009 р. МВС України

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0576-09#Text>

7. ДСТУ 4100:2021 “Безпека дорожнього руху. Знаки дорожні. Загальні технічні умови. Правила застосування”

URL: https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/dstu_4100_2014.pdf

8. Наказ МВС, Міністерства транспорту та зв'язку, Міністерства освіти і науки, Міністерства праці Міністерство інфраструктури України та соціальної політики України від. 05.04.2016 № 255/369/132/344 «Про затвердження Вимог до закладів, що проводять підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів, та кваліфікаційних вимог до спеціалістів, які здійснюють таку підготовку»

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0672-16#Text>

9. Наказ МВС України «Про затвердження деяких нормативно-правових актів, що регламентують порядок підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів у закладах, що проводять таку діяльність, їх державну акредитацію та атестацію спеціалістів, а також допуску громадян до керування транспортними засобами, видачі (обміну) посвідчень водія» від 07.12.2009 № 515.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0072-10#Text>

10. Наказ МО України № 5 від 10.01.97р. "Про затвердження Положення по підготовці водіїв та інших фахівців автомобільної служби у Збройних Силах України та допуску їх до керування транспортними засобами".

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0147-97#Text>

11. Наказ МО України № 70 від 01.01.2013р «Про внесення змін до Інструкції про порядок використання автомобільної техніки у Збройних Силах України»

URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE33248.html

12. Наказ МО України № 578 від 16.11.2018р «Про затвердження Інструкції з організації проведення підконтрольної експлуатації озброєння та військової техніки у Збройних Силах України»

URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE33248.html

Основна література:

1. Кисликов В.Ф., Луцик В.В. Будова й експлуатація автомобілів: Підручник.-8-ме вид.-К.: Либідь, 2018.-450 с.

2. А. Омеличев Підручник з будови автомобіля .-К.: Моноліт-Bizz , 2019.-288 с.

3. Зеленін С. Ф. Підручник з водіння автомобіля. -К.: Світ Автокниг 2021.-80 с.

4. Бойова машина піхоти БМП-2. Загальна будова : навчальний посібник / В.В. Близнюк, В.Б. Добровольський, Д.В. Зайцев – К.: ВІКНУ. 2020. – 208 с

5. Бороденко Ю. М. Діагностика мехатронних систем автомобіля / Ю. М. Бороденко, О. А. Дзюбенко, О. М. Биков : підручник. – Х.: ХНАДУ, 2016. – 320 с.

6. Основи евакуації озброєння та військової техніки: навчальний посібник В.О. Дачковський, І.В.Овчаренко, О.В. Ярошенко: НУОУ імені Івана Черняхівського, 2017.

Додаткова література:

1. Матеріально-технічне та медичне забезпечення підрозділів Сухопутних військ Збройних Сил України: навчальний посібник В.Ю.Кисельов, В.Й.Болотніков: ЖВІ, 2016.
2. Тести за правилами дорожнього руху України. Колектив авторів Моноліт-Bizz , 2020.-288 с. <https://book24.ua/ua/product/testi-z-pdr/>
3. ПДР 2022 з коментарями. Колектив авторів. Моноліт-Bizz , 2021.-218 с. <https://book24.ua/ua/product/pdr-2022-z-komentaryami/>
4. Ваш Адвокат. На дорозі без конфліктів. Юридична допомога автомобілістам. Колектив авторів. Моноліт-Bizz , 2021.-96 с.<https://book24.ua/ua/product/vash-advokat-na-dorozi-bez-konfliktiv-yuridichna-dopomoga-avtomobilistam/>
5. Підручник з водіння автомобіля та безпеки дорожнього руху: Колектив авторів. Моноліт-Bizz , 2018.-320 с. <https://book24.ua/ua/product/pidruchnik-z-vodinnya-avtomobilya/>
6. Тимовський А., Нестеренко В., «Основи керування автомобілем і безпека дорожнього руху» вид. "Арій", К: 160с.,2015р.
7. Тимовський Ю.А., Нестеренко В.Б., Тимовський А.А., «Медичне забезпечення безпеки дорожнього руху» вид. "Арій", 2015р.
8. Маляр, В. С. Теоретичні основи електротехніки : навчальний посібник. Ч. 1 / В. С. Маляр, О. І. Шегедин ; МОН України. - Львів : Новий Світ-2000, 2011. - 129 с. - (Вища освіта в Україні)
9. Коваленко Віктор Практичний посібник з експлуатації та ремонту автомобіля вид. Vivat, Pelican – 2016. -224 с <https://book24.ua/ua/product/prakticheskoe-rukovodstvo-po-eksploatatsii-i-remontu-avtomobilya/>
10. Камінський А. Майстер водіння автомобіля вид. Манн, Іванов і Фербер 2016. -240 с <https://book24.ua/ua/product/master-vozhdeniya-avtomobilya/>
11. Засоби транспортування озброєння і військової техніки.Конструкція.Кн.2. підручник для слухачів,курсантів та студентів вищ.навч. закладів. Х.В.Раковський та інші. МО України. -Х .ХУПС, 2012-308с.

12. Дерех З.Д., Заворицький Ю.Є. «Вчимося керувати автомобілем», 33 уроки вид. "Арій", К: 60с., 2015р.
13. Олександр Фоменко, Віктор Гусар, Б. Рациборинський Правила дорожнього руху України 2021. Автошкола. Коментар у малюнках вид. Укрспецвидав К: 112 с 2021р
14. «Медична допомога», «Укрспецвидав» К: 240с.,2015р.
15. Панарін Є. В., Панарін О. Є., Панарін Д. Є., Барінова А. Ю Підручник водія «Укрспецвидав» К: 144с.,2020р

Інтернет-ресурси.

1. Сайт <https://vodiya.ua/>
2. Издательство «Монолит» <https://monolith.in.ua>
3. https://dai.eu.com/ekzamen-pdr#/4_1122